

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yhteishallinnon kehittämisen neuvottelukunnasta

Kirkkohallitus

Päivitetty: 27.4.2017

Kirkkohallitus pitää kolmen vuoden toimikautta ja jäsenten määrää tarkoituksenmukaisena.

Neuvottelukunnan työskentelytavoissa on perusteltua noudattaa tavanomaisia neuvottelukuntien työskentelytapoja, kuten jaostotyöskentelyä, asiantuntijoiden kuulemista, selvitysten laatimista, keskustelutilaisuuksien järjestämistä ja kirjallisia lausuntopyyntöjä. Kirkkohallitus jättää ministeriön arvioitavaksi, onko näistä työskentelytavoista hyvän lainvalmistelun mukaisesti tarpeen säätää asetuksessa tai määrätä ehdotetussa työjärjestyksessä tai jättää kysymykset neuvottelukunnan omaan harkintaan. Esimerkiksi asetusluonnoksen 5 §:ssä säädetään toiminnan järjestämisestä ja toisaalta 7 §:n mukaan neuvottelukunnan toiminnasta ja päätöksenteosta voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Todettakoon, että toiminnan järjestämisestä mainitaan asetusmuistiossa, että jaoston puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana tulisi olla neuvottelukunnan jäsen. Tällaista mainintaa ei kuitenkaan asetusluonnoksessa ole; sinänsä lienee kyse enemmänkin työjärjestysoisesta asiasta.

Lisäksi Kirkkohallitus haluaa tuoda esiin seuraavaa.

Asetusluonnoksen 6 §:n mukaan neuvottelukunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on saapuvilla. Asetusluonnoksen 3 §:n mukaan neuvottelukunnalla on puheenjohtaja, sihteeri ja enintään 15 jäsentä sekä kaikilla henkilökohtaiset varajäsenet. Koska 3 §:ssä ei käytetä muotoa ”enintään 15 muuta jäsentä”, jää osin tulkinnanvaraiseksi, onko tarkoitus, että sihteeri lasketaan jäseneksi arvioitaessa neuvottelukunnan päätösvaltaisuutta.

Asetusluonnoksen 3 §:n 3 momentin mukaan neuvottelukunnassa tulee olla edustettuina keskeiset yhteishallinnointiorganisaatiot, oikeudenhaltijat ja teosten käyttäjät sekä viranomaiset. Suomessa on tällä hetkellä seitsemän yhteishallinnointiorganisaatiota, joten näistä vain muutaman organisaation edustajat nimitettäneen neuvottelukuntaan. Oikeudenhaltijoita nimitettäessä on syytä ottaa huomioon, että tällä mandaatilla ei valita henkilöitä, jotka ovat mukana jonkin yhteishallinnointiorganisaation hallinnossa tai toiminnassa, vaan kyse olisi tässä suhteessa mahdollisimman itsenäisistä ja oikeudenhaltijoiden suurta enemmistöä edustamista henkilöistä.

Asetusluonnoksen 3 §:n 3 momentin perusteella voisi saada sellaisen kuvan, että neuvottelukunnan jäsenten nimittämisen yhteydessä tulisi huomioida viranomaisten edustus vastaavalla painoarvolla kuin kolmen muun mainitun intressiryhmän. Kuitenkin kun otetaan huomioon lain 62 §:n säännös, lienee niin, että opetus- ja kulttuuriministeriöstä nimettävä puheenjohtaja ja Patentti- ja rekisterihallituksesta nimettävä sihteeri kuuluvat jo tähän viranomaisten ryhmään.

Teosten käyttäjillä tulee olla monipuolinen edustus, joka kattaa edunvalvontaa hoitavat tahot sekä yksittäiset yhteishallinnointiorganisaatioiden palveluja käyttävät toimijat.

Asetusluonnoksen mukaan neuvottelukunnan nimi olisi yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunta. Nimi on otettu sellaisenaan lain 62 §:n otsikosta. Pelkällä pykäläotsikoinnilla ei liene sellaista rajoittavaa vaikutusta, etteikö asetuksessa neuvottelukunnalle voisi antaa kuvaavampaa nimeä, kuten esimerkiksi tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnin neuvottelukunta.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko toimii sekä oikeudenhaltijana että teosten käyttäjänä. Kirkon toimintaan liittyy eräänä tärkeänä erityispiirteenä ja säännöksenä tekijänoikeuslain 21 § teoksen esittämisestä jumalanpalveluksen yhteydessä.

Kirkkohallitus ilmoittaa olevansa kiinnostunut ja käytettävissä neuvottelukunnan työskentelyyn.